

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 367/2010-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. októbra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť M. C., t. č. vo výkone trestu, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Čadca sp. zn. 10 C 7/2007 z 21. decembra 2009 a postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 141/2010 a jeho rozsudkom z 25. mája 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. C. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. septembra 2010 doručená sťažnosť M. C., t. č. vo výkone trestu (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva vlastníť majetok

podľa čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 10 C 7/2007 z 21. decembra 2009 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 141/2010 a jeho rozsudkom z 25. mája 2010 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„Rozsudkom Okresného súdu v Čadci č. k. 10C/7/2007 zo dňa 21. 12. 2009 bolo vysporiadané bezpodielové spoluvlastníctvo mňa sťažovateľa a mojej bývalej manželky po rozvode manželstva...

Rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 5Co/141/2010 zo dňa 25. 5. 2010 bol rozsudok Okresného súdu v Čadci č. k. 10C/7/2007 zo dňa 21. 12. 2009 potvrdený...

Svojou sťažnosťou na Ústavnom súde Slovenskej republiky namietam rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k... 5Co/141/2010 zo dňa 25. 5. 2010 v spojení s rozsudkom Okresného súdu v Čadci č. k... 10C/7/2007 zo dňa 21. 12. 2009...

Ustanovenia § 149 a 150 Občianskeho zákonníka upravujú spôsob a podmienky vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva po jeho zániku. Ustanovenia vychádzajú zo zásady rovnakých podielov účastníkov pri vyporiadaní a zásady spravodlivého a rovného vyporiadania. Súčasťou týchto zásad je aj predpoklad, že k vyporiadaniu a vyrovnaniu dôjde v primeranom čase.

Z rozsudkov Okresného súdu v Čadci a Krajského súdu v Žiline vyplýva, že došlo k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva po rozvode manželstva, konkrétne nehnuteľnosť - byt bol prikázaný do výlučného vlastníctva odporkyne. Odporkyňa sa stala výlučnou vlastníčkou bytu. ja som o vlastníctvo bytu prišiel. Odporkyňa môže užívať byt a požívať úžitky z toho vyplývajúce, ja som sa stal bezdomovcom, byt, ktorý mi slúžil na bývanie, už nie je mojim vlastníctvom. Súčasne z rozsudkov súdov vyplýva, že vyrovnanie mi bude poskytnuté v 84 mesačných splátkach, teda po 7 rokov. Na jednej strane som prišiel o vlastníctvo a vyrovnanie mi bude poskytnuté až po 7 rokoch. Vyrovnanie podiel má slúžiť na to, aby aj druhý účastník konania mohol pokračovať v primeranom živote, aký viedol pred vyporiadaním. Z mesačných splátok si nemôžem dovoliť kúpiť primeraný byt, napríklad garsónku, teda nemôžem po rozhodnutí súd viesť život, aký som viedol pred jeho rozhodnutím.

Súd má byť spravodlivý a má rozhodovať podľa zákona. Som hlboko presvedčený, že rozsudky Krajského súdu v Žiline č. k. č. k. 5Co/141/2010 zo dňa 25. 5. 2010 a Okresného súdu v Čadci č. k. 10C/7/2007 zo dňa 21. 12. 2009 takými to nie sú...

Porušenie práva podľa článku 46 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky vidím v tom, že súdy pri svojom rozhodovaní nepostupovali v súlade so zákonmi, predovšetkým Občianskym zákonníkom, ktorý upravuje pravidlá pre vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva po jeho zániku, čím mi neposkytli právnu ochranu v konaní pred súdom. Súdy majú byť garantmi zachovávanía zákonnosti a spravodlivosti v spoločnosti. Tak Občiansky súdny poriadok v časti upravujúcej postavenie účastníkov konania a ich práva v konaní pred súdmi ako aj Občiansky zákonník, konkrétne v časti upravujúcej bezpodielové spoluvlastníctvo, vychádzajú zo zásady rovnosti, tak rovnosti v konaní ako aj rovnosti v právach a povinnostiach. Súdy základné právo sťažovateľa nerešpektovali.

Porušenie práva podľa článku 20 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky vidím v tom, že súdy pri svojom rozhodovaní vykonali vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva spôsobom, ktorým ma zbavili vlastníctva bez primeraného zadosťučinenia poskytnutého v primeranej lehote, tak aby vyporiadanie nebolo na prospech iba jednému účastníkovi, respektíve aby druhý účastník nebol poškodený v práve vlastníť majetok a v práve na ochranu vlastníckeho práva. Súdy základné právo sťažovateľa nerešpektovali.“

Sťažovateľ preto navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti takto rozhodol:

„Základné právo M. C. na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo M. C. vlastníť majetok podľa článku 20 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky bolo postupom a rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 5Co/141/2010 zo dňa 25. 5. 2010 a rozsudkom Okresného súdu v Čadci č. k. 10C/7/2007 zo dňa 21. 12. 2009 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 5Co/141/2010 zo dňa 25. 5. 2010 a rozsudok Okresného súdu v Čadci č. k. 10C/7/2007 zo dňa 21. 12. 2009 a prikazuje, aby Okresnému súdu v Čadci v konaní č. 10C/7/2007 vec opätovne prejednal a rozhodnúť.“

Sťažovateľ požiadal ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom s poukazom na svoje nepriaznivé osobné a majetkové pomery.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi

označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

V súlade s už uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ namietal porušenie ním označených základných práv rozsudkom okresného súdu a rozsudkom krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu na základe sťažovateľom podaného odvolania. Predmetom súdneho konania, v ktorom boli vydané sťažovateľom napadnuté rozsudky, bolo vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva sťažovateľa a jeho bývalej manželky (ďalej len „BSM“) po rozvode ich manželstva. Podstatou námietok sťažovateľa je jeho nesúhlas so spôsobom vyporiadania BSM napadnutými rozsudkami najmä v časti, ktorou bolo odporkyňi uložené splácanie sumy 8 325,97 € z titulu vyrovnania hodnoty nadobúdaných podielov z BSM v prospech sťažovateľa v 84 mesačných splátkach.

K namietanému porušeniu základných práv rozsudkom okresného súdu

Sťažovateľ v petite sťažnosti namietal porušenie svojich práv rozsudkom okresného súdu napriek tomu, že okresný súd neoznačil ako porušovateľa svojich práv, čím je daný dôvod na odmietnutie sťažnosti v tejto časti pre jej neprípustnosť.

Vo vzťahu k tejto časti sťažnosti je daný dôvod na jej odmietnutie aj pre nedostatok právomoci ústavného súdu z dôvodu, že preskúmanie zákonnosti a ústavnosti označeného rozsudku okresného súdu bolo na základe prípustného opravného prostriedku (odvolania) preskúmateľné a aj preskúmané krajským súdom.

K namietanému porušeniu základných práv rozsudkom krajského súdu

Obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01). K odopretiu súdnej ochrany preto nedochádza, ak osobe bolo umožnené domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na príslušnom súde za predpokladu, že tento súd vo veci riadne konal a meritórne rozhodol (I. ÚS 62/97).

Ak ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01, III. ÚS 35/2010). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodiť z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli rozhodujúce aj v okolnostiach tohto prípadu.

Ústavný súd preto v tomto konaní skúmal, či rozsudok krajského súdu vydaný v odvolacom konaní je z ústavného hľadiska udržateľný a akceptovateľný.

Ústavný súd konštatuje, že o svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný výklad a následná aplikácia ustanovení zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov o vyporiadanie BSM zo strany krajského súdu takéto nedostatky nevykazuje, napadnutým rozhodnutím neboli porušené princípy spravodlivého procesu, a preto nemohlo dôjsť ani k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Podľa názoru ústavného súdu procesný postup všeobecných súdov v predmetnej veci bol uskutočnený zákonom predvídaným spôsobom, a preto ho aj ústavný súd považuje za ústavne relevantný a akceptovateľný.

Ústavou zaručené základné právo na súdnu a inú právnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy pritom neznamená aj právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho ani účelovo chápať tak, že jeho naplnením je vyhovieť všetkým procesným návrhom účastníka konania (napr. II. ÚS 4/94, I. ÚS 8/96).

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené konštatuje, že postupom a rozhodnutím krajského súdu nijako nemohlo dôjsť k namietanému porušeniu garantovaných ústavných práv. Taktiež konanie nevykazuje znaky svojvôle, resp. nie je arbitrárne, čo neumožňuje stotožniť sa s názorom sťažovateľa o nespravodlivosti konania všeobecného súdu konajúceho v jeho veci. Pritom podľa názoru ústavného súdu nemožno opomíňať fakt, že samotná nespokojnosť sťažovateľa s postupom konajúceho súdu nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným.

Aj v minulosti už ústavný súd stabilne judikoval, že do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne (napr. I. ÚS 24/00, III. ÚS 53/02), preto nemôže rozhodovať o sporoch súkromnoprávných tak, ako sa toho domáhal sťažovateľ, ktorý ho obsahom sťažnosti staval do bežnej prieskumnej inštancie krajského súdu.

Ústavný súd podľa svojej stabilizovanej judikatúry (napr. II. ÚS 78/05) zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. Inak povedané, o prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

Na základe uvedeného ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti rozsudku krajského súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2010